

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש	כניסה:
16:19	16:17	16:17	16:19	17:10
17:10	17:08	17:08	17:10	17:44
17:43	17:39	17:39	17:44	15:59

בירושלים: לנוהגים 40 דקות

פרשת וישלח

עלון מס': 390

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

עד כמה אנו יודעים שהבורא מנהיג את העולם?

מה עושים כשנתפס הגב?

בבריאות, למשל, יהודי שנתפס לו הגב ומרגיש כאב חד מאוד, המחשבה הראשונה העולה בלבו היא: "האם יש אורתופד שמקבל קהל היום? איזו תרופה יכולה לעזור לי מהר מאד?!". התגובה (או המחשבה) הראשונה נית שצריכה לעלות במוחו היא: "רבונו של עולם, אני מבין שהחלטת שהגב שלי יכאב. בבקשה ממך, שלח לי רפואה שלמה, ואם עשיתי מעשה לא טוב שבגללו מגיע לי הענש הזה, אני מתחרט עליו ומקבל על עצמי לתקן את מעשי. אני יודע בלבי שאתה הבורא הכל יכול ברצונך יכול לרפא אותי עכשיו בלי שום תרופה או טפול, ואני קורא פרק תהלים לרפואתי ומוסיף גם צדקה לעניים". ואם הבורא החליט שעדיין יכאב הגב, רק אז אפשר לנסות ולפנות לרופא כמו שלמדונו חז"ל: "ורפא ירפא", מכאן שנתנה רשות לרפא, כלומר הרופא קבל רשות מהבורא להיות שליח להביא את התרופה. ואפילו אם התרופה הועילה והרגשתי טוב יותר, חייב אני לדעת שהבורא יתברך החליט שהתירוץ פה תעזור ולכן אני מרגיש טוב יותר, ואם הבורא לא היה רוצה גם התרופה לא היתה מועילה.

אביא משל לדבר, אדם שמגיע למשרד הרחוקה ובו שני משרדים: באחד המשרדים יושב פקיד שבידו לחלק כסף במתנה על פי שקול דעתו, וכל מה שצריך זה רק לשקנעו אולי ירחם ויתן מתנת חנם. במשרד השני יושב פקיד שבאפשרותו לתת הלוואות למי שעומד בקריטריונים מסוימים. בודאי שקל אדם בר דעת יפנה מייד למשרד שמחלקים כסף בחנם וישתדל בכל כחו לעורר את רחמיו של הפקיד לתת לו במתנה את הסכום הדרוש לו. אם לא הצליח לשקנע את הפקיד הראשון, יעבר למשרד השני.

ואם נפגש אדם שפנה למשרד השני לבקש את ההלוואה קדם שנגש לראשון, נתלה את הדבר בזה שהוא פשוט לא מאמין שמחלקים כסף בחנם או משום שאינו יודע יכלת שקנעו או שחושב שאינו פאלו אנשים רחמנים וטובים שמחלקים כסף בחנם או שאינו מאמין לדברים כלל. אם באמת היה מאמין בכל הדברים הללו, היה פונה למשרד הראשון, כי שם אינו צריך לטרוח ולעמל בתנאים שונים ולא יצטרך לעמל כדי להחזיר את הכסף.

יהודי שלא פנה לעזרתו של הבורא הכל יכול, אם יבדק בעצמו היטב ימצא שהוא לא יודע כמה השם יתברך אוהב אותו ומרחם עליו ורוצה בטובתו או שאינו מכיר מספיק את יכלתו של הבורא יתברך או שאינו מאמין לבורא יתברך שיקים הבטחותיו חלילה. אפשרות נוספת שהוא פשוט שיכח באותו רגע את עצם קיומו של השם יתברך שאם היה זוכר באותו העת את קיומו של הבורא יתברך ואת האבחה הגדולה אליו ואת יכלתו להושיע פתרה עין, היה מנסה לפנות אליו לפני כל פעולה אחרת. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

איני מתפונן לא ללכת לרופאים כלל, אלא צריך לבחון היכן הלב שלנו נמצא. האם אנחנו יודעים בודאות שהבורא הוא המרפא הבלעדי?! הקב"ה הוא זה שמביא את המחלות, ורק בידי הרפא, באותו רגע ממש ללא שום הגבלה. ואם באמת כך אנחנו חושבים, ממילא ההשתדלות המינימלית צריכה להיות דווקא כלפי הבורא יתברך, דהיינו לרצות אותו ולהבין שהמסר ממנו יתברך. לאחר שהבנו את המסר ובידקנו מה הבורא רוצה מאתנו ועדיין לא נושענו, רק אז נפנה לשליחים שלו, לרופאים, שיקלו מעלינו את הכאב.

היכן מחלקים כסף בחנם?

כמו כן גם בפרנסה. אדם שמעניין לקנות דירה ועושה חשבון עם עצמו כמה כסף יש לו ומוצא שחסר לו סכום נכבד כדי לקנות דירה פרצונו. האם עולה במחשבתו מיד אולי פנאי לפנות להורים לבקש עזרה או אולי בכלל נגש לבנק לברר זכאות לקבלת משכנתא או שמיד חושב בלבו: "יש בורא לעולם ובידו כל הכסף שבעולם וברצונו יכול להעביר לי כל סכום שהוא". ולכן קדם כל עליו לשקנע אותו יתברך לתת לו את הכסף

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

יש לכם שמחה במשפחה?
בית. חתונה. בר מצוה.

יחידה המטלה לריים סעודת ערים באותו רגע לאנשים שאין להם בורחוב של 400 ש"ח החתומות ב"מסעדה"

תחרו פתחים לנאכל לטעול סמאה עומרים אים החתומות

להשתתפות חייגו: 03-8000770

נדריים | ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס | **נגן אגרום**

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ורפואה הצלחה בטל: 03-8000770
פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

אינ לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה | נא לשמור על קדושת הגליון

המשך מוסר עם סיפור

"המתן רגע".
 נגש הממנה אל המושל ואמר: "יש כאן אברך הטוען פי הוא נכד של הרב, והרב שלח אותו".
 "בסדר, שיכנס".
 כשכנס, הביט בו המושל בתדהמה. "רגע אחד", אמר, "לפני שאתה מדבר בראוני להבין משהו. בחוץ הם ואתה לבוש בגדי הרף כבדים. מדוע?"
 "אני אסביר לך", אמר רבי חיים, "אמי הגיעה אלי בתלום ואמרה שהיום ירד שלג ויהיה פפור, כמו בשיא הרף הרוסי. אינני מחפש לעצמי צרות, לא רציתי להצטנן ולכן התלבשתי פראוי למגן אור טוער שפנה, להיות בטוח שיהכל יהיה בסדר..."
 המושל פרץ בצחוק. "אמא שלך הגיעה בתלום... תגיד לי, אתה באמת מאמין בתלומות?"
 "כן, אדוני המושל. אל לך לחזק מהתלומות של אמא שלי. זו לא פעם ראשונה שהיא אומרת לי דברים והם מתקיימים, ואם היא אומרת שהיה שלג – אני מאמין לה שהיה שלג!"
 – "אה, יהיה שלג?"

"כן, ואני מוכן להתערב על כך", אמר רבי חיים.
 "על פמה?"
 "על כך וכן", ונאן נקט רבי חיים בסכום גבוה – הסכום שהקצב לדמי השחד לבטול גזרת המקנה.
 "טוב, בסדר", הסכים המושל, "בא ונראה עד הלילה מה יהיה".
 כמובן שעד הערב לא ארע מאומה. לא שלג, לא גשם ולא פפור.
 בלילה הגיע רבי חיים עם הכסף לבית המושל.
 "אתה רואה?" סנט בו המושל, "אמרת לי שלג יהיה שלג!"
 אמר לו רבי חיים: "מה אני יכול לעשות שהתלום של אמי לא התקדם. הפסדתי בהתערבות, הא לך הכסף".
 אולם לפני שיצא מהחדר, לחש לכוון המושל: "אבל בענין המקנה – יהיה בסדר, הלא כן?"
 "כן, הן, המקנה יהיה בסדר" אמר המושל, וכך הוסרה הגזרה שרפה מעל ראשם של יהודי המקום.
 שבת שלום ומברך!

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

הזיק את חברו בלי כוונה

אדם מועד לעולם (בבא קמא דף כ"ו)

במשנתנו אנו לומדים שאדם שהזיק לחברו הוא מחויב לפצות אותו בין שהזיק בכוונה ובין בשוגג שלא מתוך כוונה להזיק, ומשום שהיה עליו להיזהר שלא לבוא לידי מצב של מזיק, ואפילו אדם שהזיק כשהוא ישן חייב לפצות מכיון שראה את חברו שוכב באותו מקום והיה צריך לחשוב כשהוא ישן לידו שעלול להזיק תוך כדי שינה.

וישנו נידון בפוסקים לגבי מי שהשתכר בפורים והזיק מתוך שכרותו האם הוא מחויב, ובתרומת הדשן סימן ק"י כתב שהמזיק לחברו מתוך שמחת פטור מתשלום וכן פסק הרמ"א כסימן תרצה, וכתב ה"מגן אברהם" שמדובר דווקא כשלא היתה לו כוונה להזיק אלא הכל נעשה מתוך שמחה, וה"בית החדש" כתב שמדובר דווקא בנזק קטן שהניזוק מוחל ולא בהזיק גדול. וב"כנסת הגדולה", כתב לחלק בין הזיק לממונו לבין הזיק לגופו של חברו, אמנם מרן ב"בית יוסף" אחר שהביא תשובת תרומת הדשן כתב שאין לחלק בין פורים לשאר ימות השנה ובכל מצב חייב כיוון שאדם מועד לעולם, וכן פסק הרמב"ם בהלכות חובלן ובספרי שיח התורה עמוד שט' הבאתי דברי הפוסקים האם קבלנו דברי מרן דווקא במה שפסק בשולחן ערוך או גם במה שכתב בבית יוסף.

אמנם אף שאנו מחמירים לחייב אדם שהזיק ואף באונס גמור לדעת מרן (חושן משפט סימן שע"ח) מכל מקום ישנם מקרים שהמזיק פטור כגון שהניזק הניח את הכלים במקום שיש אפילה וחושך גמור כך שהמזיק לא היה יכול לראות, וכן אנו מוצאים בשולחן ערוך (יורה דעה סימן של"ו) לגבי רופא מוסמך שתוך כדי רפוי הזיק את המטופל בשגגה פטור ולא אומרים כאן אדם מועד לעולם חייב, משום שאם נחייב את הרופאים לפצות אף שהדבר נגרם בטעות לא ירצו להתעסק ברפואה (וכיום מצוי בבתי חולים שבסוג מסוים של ניתוחים מחתימים את המטופל שאם יקרה נזק הוא מותר על פיצוי ותביעה) שבת שלום

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630832 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העילמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" (דברים ו', ד')

נשאלתי מאת בחור צעיר, שבכבוד בורא עולם מאוד זהיר, שהיה אצלם בבית הספר מקרה מאוד לא נעים, ואת הדין בזה הוא רוצה להפנים.

בחור אחד מבית הספר שבו היה לומד עשה מעשה מאוד לא טוב, שאם היה יודע שיתפט לעשות כזה דבר הוא לא היה מתחיל לחשוב. בלי שישמו לב נכנס הוא לכיתה בהפסקת צהרים, וגנב מהתיק של המורה שטר של מאתיים. וממש באותו זמן הפלאפון של המורה צלצל, וכשנכנס לכיתה ראה מה אותו בחור עולל, ומיד קרא למנהל, ואותו בחור התחיל למלמל. סיפר הבחור השואל שרצה לדעת במי מדובר, ושיצר הסקרנות עליו גבר, וכשהתקרב לראות מי הוא הגנב, חשב אולי אותו בחור נעלב, ושואל אם יש בזה איסור, שעכשיו יודע מי הוא הבחור.

עניתי לאותו בחור יקר, שרבי נסים קרליץ זצוק"ל בספר חוט שני (פ"א עמ' תל"ב) כותב לנו עיקר, שאם אינו שומע או מקבל לשון הרע מחברו, אלא מברר את הגנאי בעצמו, אין בכך איסור ונגמר הסיפור. כי האיסור לקבל ולשמוע לשון הרע הוא דוקא כששומע מאחר, אבל כשמברר הגנאי בעצמו על איסור אינו עובר, כגון שראה את הגנב בעיניו, אין שום איסור לשון הרע רובץ עליו. ומכל מקום יזהר שלא יראה חשו אתו, ויתבייש על שנתפס בשעת קלקלתו (אבות ד', כ"ג), ותמיד צריך לשמור על כבוד החבר, ועל יצר הרע בזה להתגבר.

נזכה תמיד לראות את חברינו עושים מעשים טובים, ואת אהבת ישראל בלבנו שתתדל להרים. ונסיים במה שלמדנו בשיעורים הקודמים, שלפעמים אדם צריך לעקם את המחשבה כדי לדון את החבר לכף זכות, ולפי תורתנו הקדושה זו היא מחשבה באיכות. להסתכל בראיה נכונה במקרים שבאים לפנינו, וכך נדון לכף זכות את חברינו. בראייה אמתם במעשה שנקרה לפני, שהיה בו קושי לדון לכף זכות את אשר לעיני. פעם באמצע ק"ש של ערבית, על חבר שיושב לפני התחלתי להביט, שמיד אחר שאמר פסוק "שמע ישראל", חייג בפלאפון והתחיל לפלפל, ושמעתי

מדבר בעניינים הקשורים לעסקיו, ולראות זאת באמצע שמע ישראל זה מאוד כאב. ואמרתי בלבי שאחר התפילה אברר את מעשיו, ושהוא צריך לעשות תשובה לפני בוראו כאן ועכשיו.

והנה מיד אחר התפילה ניגש אלי אותו חבר, לשתף אותי במה שעבר עליו לי הוא מספר שתפילת ערבית היום בפלג המנחה הוא כבר התפלל, וכבר קרא קריאת שמע ישראל, ואחר כך בא בשיעור תורה שגרם לו היסח הדעת, ונכנס שוב פעם לתפילת ערבית בבלי דעת. וכשאמר שוב פעם את הפסוק שמע ישראל, מיד נזכר שהוא כבר התפלל, ושואל האם ברכות קריאת שמע שבירך הם ברכות לבטלה, ואם כן הוא מה הוא התיקון לזאת התקלה.

ולפי מה שלמדנו הייתי צריך להפך בזכותו, ולחשוב מדוע עצר את תפילתו, כיון שהוא נזכר שהוא כבר התפלל, ולכן בפלאפון הוא מפלפל. וכך נקיים את מצות "בצדק תשפוט עמי" במקרים שנראים לעינינו, ונדון לכף זכות את חברינו.

ניתן לשמוע הדין קצר (כדיקה והצ"ח) מדי יום בינוני בהלכות שמירת הלשון. בטל: 069-2222-077 שלושה 3 ואחד כן הקש 1. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון. בטל: 052-768-3816.

שותפים!
 בשעה טובה קיבלנו היתר לעוד שתי קומות
 ולכם יש אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיה במקום
מטר 36x400
חצי מטר 36x200
אמה 36x100
 צרו קשר: **03-8000770**

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה